

1 חוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים (הוראת שעה), התשס"ז-2007

1. הגדרות

בחוק זה -

"גורם שיקומי מלווה" - גורם שאושר בידי השר האחראי, המעניק למועסק עם מוגבלות ליווי שיקומי תומך תעסוקה לפי מבחנים שעליהם החליט אותו שר;

"חוק שכר מינימום" - חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987;

"מועסק עם מוגבלות" - אדם עם מוגבלות כהגדרתו בסעיף 5 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (בחוק זה - חוק שוויון זכויות), שמלאו לו 18 שנים ומועסק או מיועד להיות מועסק במקום תעסוקה רגיל; "המנהל" - המנהל הכללי של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה או מי שהוא הסמיך לעניין חוק זה;

"מעסיק" - לרבות המפעיל והבעלים של מקום התעסוקה של מועסק עם מוגבלות;

"מפעל מוגן" - כמשמעותו בסעיף 17 לחוק שכר מינימום;

"מקום תעסוקה רגיל" - מקום תעסוקה שאינו מפעל מוגן, מרכז לשיקום מקצועי-תעסוקתי, מועדון תעסוקתי וכיוצא באלה, ואשר עובדים בו או עשויים לעבוד בו מי שמתקיימים לגביהם יחסי עובד ומעביד;

"משתקם" - מועסק עם מוגבלות שהמנהל קבע כי הוא משתקם לפי הוראות סעיף 3(ב);

"השר האחראי" - לגבי מועסק עם מוגבלות שהוא נכה נפש כהגדרתו בחוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000 - שר הבריאות, לגבי מועסק עם מוגבלות שהוא נכה נפש כהגדרתו בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב], וזכאי לתגמולים לפי אותו חוק - שר הביטחון, ולגבי כל מועסק עם מוגבלות אחר - שר הרווחה והשירותים החברתיים;

"השר" - שר התעשייה המסחר והתעסוקה ².

2. זכויות משתקם במקום תעסוקה רגיל

- (א) בין משתקם במקום תעסוקה רגיל ובין מעסיקו או הגורם השיקומי המלווה - אם ישנו, לא יחולו יחסי עובד ומעביד.
- (ב) משתקם המועסק במקום תעסוקה רגיל זכאי לזכויות המפורטות בתוספת השניה.
- (ג) משתקם המועסק במקום תעסוקה רגיל זכאי לקבל ממעסיקו, במישרין, גמול תעסוקה שלא יפחת משיעורי המינימום הקבועים בתוספת הראשונה, בהתאם לדרגת יכולת התעסוקה שנקבעה לו לפי סעיף 3.
- (ד) גמול תעסוקה ישולם לא יאוחר מהיום העשירי בחודש שלאחר חודש התעסוקה.
- (ה) (1) ממועד הגשת בקשה ועד למתן החלטה בה, כאמור בסעיף 3, יהיה מועסק עם מוגבלות במקום תעסוקה רגיל זכאי לגמול תעסוקה בשיעור שלא יפחת משיעורי המינימום הקבועים בתוספת הראשונה, שעליו הסכים עם מעסיקו, בידיעת הגורם השיקומי המלווה - אם ישנו.
- (2) עד להחלטה בדבר הערכת יכולת תעסוקה חוזרת לפי סעיף 3(ו), יהיה משתקם זכאי לגמול התעסוקה שנקבע לגביו לפי הערכת יכולת התעסוקה הקודמת שנערכה לו.
- (ו) מגמול תעסוקה לא יהיה ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד סכום השווה לגמלה בשיעור הנקוב בתוספת השניה לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, שהיתה משתלמת בחודש שקדם לתשלום גמול התעסוקה לאותו משתקם לפי הרכב משפחתו אילו היה זכאי לגמלה כאמור; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על עיקול, העברה או שעבוד לשם תשלום מזונות לפי פסק דין של בית משפט או בית דין מוסמך.

(תיקון התשע"ב)

(א) מועסק עם מוגבלות, או מי שמוסמך או מורשה לפעול בשמו, שאינו המעסיק, רשאי להגיש בקשה למנהל לקביעת מעמדו כמשתקם ולקביעת שיעור גמול התעסוקה (בחוק זה - בקשה), והכל בהתייחס להעסקה במקום תעסוקה רגיל מסוים ובתפקיד מסוים; בקשה תוגש ותידון בהתאם להליכים שנקבעו לפי הוראות סעיף 17(ב) לחוק שכר מינימום (בחוק זה - הוראות לענין קביעת שכר מינימום מותאם), בשינויים המחויבים ובשינויים האמורים בסעיף זה.

(ב) מצא המנהל כי יכולת התעסוקה של מועסק עם מוגבלות פחותה, עקב מוגבלותו, מיכולת העבודה הרגילה באותו תפקיד ובאותו מקום תעסוקה בשיעור של 81% לפחות, יקבע המנהל כי הוא משתקם לענין חוק זה, לגבי התקופה שמיום הגשת הבקשה ואילך וכן יקבע את דרגת יכולת התעסוקה שלו לפי הדרגות המפורטות בתוספת הראשונה, יחסית ליכולת עבודה רגילה; על משתקם יחולו הוראות חוק זה על אף האמור בהוראות לענין קביעת שכר מינימום מותאם.

(ג) (1) בקביעה לפי סעיף קטן (ב), יביא המנהל בחשבון את הנתונים כאמור בפסקאות (2) ו-(3) וכן את הדיווחים שנתקבלו לפי הוראות סעיף קטן (ד).

(2) השר יקבע, בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים, שר הביטחון, שר הבריאות, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות כמשמעותה בחוק שוויון זכויות, המוסד לביטוח לאומי, ארגונים המשמשים כגורמים שיקומיים מלווים שלדעת השר הם נוגעים בדבר וארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות שלדעת השר הם נוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, נתונים, לרבות מדדים, כלי הערכה ומבחנים, שישמשו להערכת יכולת התעסוקה ודרגתה וכן לבדיקה האם ההעסקה נועדה במהותה לשיקום במקום תעסוקה רגיל.

(3) עד לקביעת נתונים כאמור בפסקה (2), יביא המנהל בחשבון, לענין פסקה (1), נתונים לענין יכולת התמדה בתעסוקה, איכותה ורמתה, התפוקה, הרגלי עבודה ומידת ההשתלבות במקום התעסוקה, וכן יביא בחשבון האם ההעסקה נועדה במהותה לשיקום במקום תעסוקה רגיל.

(ד) הוגשה בקשה לפי סעיף קטן (א), יודיע המנהל לשר האחראי על הגשת הבקשה; בכפוף להוראות סעיף קטן (ה), השר האחראי יעביר בתוך 21 ימים מיום קבלת ההודעה, דיווח בענין אבחון או הערכת יכולת תעסוקה שנערכו בעבר למועסק עם מוגבלות שלגביו הוגשה הבקשה, ככל שנערכו מטעם משרדו של השר האחראי או בהנחיית משרדו; כן יעביר השר האחראי למנהל, בתוך פרק הזמן האמור, דיווח לענין תכנית השיקום שנקבעה למועסק עם מוגבלות, ככל שנקבעה, ולענין שירותי השיקום שניתנו מטעם משרדו או בהנחיית משרדו, ככל שניתנו.

(ה) החלטה בבקשה תינתן בתוך 135 ימים מתחילת התעסוקה, ובלבד שלענין בקשה שהוגשה אחרי שחלפו 90 ימים מתחילת התעסוקה תינתן החלטה בבקשה בתוך 45 ימים מיום שהוגשה.

(ו) המנהל יבצע הערכת יכולת תעסוקה חוזרת למשתקם בתום שנה ובתום שלוש שנים מהמועד שבו ניתנה החלטה בבקשה, ואולם המנהל רשאי לבצע הערכת יכולת תעסוקה חוזרת למשתקם, או לשנות הערכה שביצע לגביו, בכל עת ששוכנע כי חל שינוי בנסיבות, בין אם הוגשה בקשה חדשה ובין אם לא; הוראות סעיף קטן (ד) יחולו בשינויים המחויבים גם לענין הערכת יכולת תעסוקה חוזרת.

(ז) הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל לפי סעיף זה, רשאי לערער עליה לבית הדין האזורי לעבודה בתוך 45 ימים מיום שהחלטה נמסרה לו.

4. איסור הפליה

משתקם לא יופלה בכל הקשור לתעסוקה או לגמול תעסוקה, מחמת מינו, נטייתו המינית, מעמדו האישי, היריון או היותו הורה, גילו, גזעו, דתו, לאומיותו, ארץ מוצאו, השקפתו או מפלגתו; אין רואים הפליה כאשר היא מתחייבת מאופייה או

ממהותה של התעסוקה.

5. סמכות שיפוט

לבית הדין האזורי לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בהליך אזרחי לפי חוק זה.

6. שמירת זכויות

(א) חוק זה בא להוסיף על כל זכות של משתקם מכוח הסכם או נוהג, לרבות זכות לליווי שיקומי תומך תעסוקה, וכן על זכות לליווי שיקומי לפי כל דין או נוהג, ולא לגרוע מהן.
(ב) אין באמור בחוק זה כדי לגרוע מכל זכות של מועסק עם מוגבלות שאינו משתקם.

7. שינוי התוספות

השר, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספות.

8. פטור ממכרז

העסקת משתקמים לפי חוק זה פטורה מחובת מכרז לפי כל דין; ואולם הוראות סעיף זה לא יחולו על התקשרות עם גורם שיקומי מלווה לצורך מתן ליווי שיקומי תומך תעסוקה.

9. דין המדינה

לעניין חוק זה, דין המדינה כמעסיק, כדין כל מעסיק.

10. ביצוע ותקנות

(א) השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות לעניין חישוב זכויות משתקם לפי התוספת השניה.
(ב) השר רשאי, בהסכמת שר האוצר, בהתייעצות עם השר האחראי ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, להתקין תקנות לעניין מתן מענקים או תמריצים, כספיים או אחרים, למעסיקים של משתקמים או של מועסקים עם מוגבלות בעלי יכולת עבודה מופחתת כמשמעותם בהוראות לעניין קביעת שכר מינימום מותאם, בהתחשב, בין השאר, במשך ההעסקה, בגמול התעסוקה או בשכר העבודה, לפי העניין, ורשאי הוא לקבוע בדרך האמורה הוראות שונות למקומות תעסוקה שונים ולסוגי מוגבלות.
(ג) מעסיק המבצע התאמות במקום תעסוקה רגיל, אשר נדרשות בשל צרכיו המיוחדים של המשתקם המועסק אצלו, לצורך העסקתו, זכאי להשתתפות המדינה במימון ההתאמות; השר ושר האוצר, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, יקבעו הוראות בדבר השתתפות המדינה במימון ביצוע התאמות כאמור.

11. תיקון פקודת הבטיחות בעבודה - הוראת שעה

בפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970, בסעיף 1, בהגדרה "עובד", בסופה יבוא "ומשתקם כהגדרתו בחוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים (הוראת שעה)", התשס"ז-2007".

12. תיקון פקודת פשיטת הרגל - הוראת שעה

בפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980, בסעיף 178(א), אחרי "שמגיע לעובד" יבוא "וגמול תעסוקה כמשמעותו בחוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים (הוראת שעה)", התשס"ז-2007, שמגיע למשתקם כהגדרתו בחוק האמור, "ואחרי "ששך כל השכר" יבוא "או גמול התעסוקה, לפי העניין".

13. תיקון פקודת החברות - הוראת שעה

בפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983, בסעיף 354(א)(1), אחרי "שמגיע לעובד" יבוא "וגמול תעסוקה כמשמעותו בחוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים (הוראת שעה)", התשס"ז-2007, שמגיע למשתקם כהגדרתו בחוק האמור" ואחרי "שסך כל השכר" יבוא "או גמול התעסוקה, לפי העניין".

14. תיקון חוק הביטוח הלאומי - הוראת שעה

בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 -

(1) בסעיף 75(א), בפסקה (3), בסופה יבוא "ולעניין זה יראו משתקם בהגדרתו בחוק זכויות לאנשים עם

מוגבלות המועסקים כמשתקמים (הוראת שעה), התשס"ז-2007, כמצוי בשיקום מקצועי;

(2) בסעיף 350(א), אחרי פסקה (8) יבוא:

"(9) גמול תעסוקה המשתלם למשתקם לפי הוראות חוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים

כמשתקמים (הוראת שעה), התשס"ז-2007."

15. תיקון חוק למניעת הטרדה מינית - הוראה שעה

בחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998, בסעיף 3(א)(6) -

(1) ברישה, במקום "(א) עד (ה)" יבוא "(א) עד (ו)";

(2) אחרי פסקת משנה (ה) יבוא:

"(ו) למשתקם כהגדרתו בחוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים (הוראת שעה),

התשס"ז-2007, במסגרת תעסוקה - תוך ניצול יחסי מרות בתעסוקה או ניצול תלות."

16. תחילה

תחילתו של חוק זה 60 ימים מיום פרסומו.

17. תחולה והוראות מעבר

הועסק אדם עם מוגבלות במקום תעסוקה רגיל ערב תחילתו של חוק זה, יחולו לגביו הוראות אלה:

(1) נקבע לגביו שכר מינימום מותאם לפי הוראות לעניין קביעת שכר מינימום מותאם לאחר שנמצא כי יכולת

עבודתו פחותה מיכולת עבודה רגילה ב-80% לפחות - לא יחולו הוראות חוק זה, אלא אם כן יגיש בקשה לפי

סעיף 3 והמנהל יקבע כי הוא משתקם לעניין חוק זה;

(2) הגיש בקשה לפי הוראות לעניין קביעת שכר מינימום מותאם לפני תחילתו של חוק זה, וטרם נקבע לגביו

שכר מינימום מותאם לפי אותן הוראות - תידון הבקשה לצורך קביעה בעניין לפי הוראות חוק זה או לפי

הוראות לעניין קביעת שכר מינימום מותאם, לפי העניין.

18. חובת התקנת תקנות ראשונות

תקנות ראשונות לפי סעיף 3(ג)(2) יבאו לאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת בתוך שנה מיום תחילתו של

חוק זה.

19. הוראת שעה ודיווח שנתי לוועדה

(תיקון התשע"ב)

חוק זה יעמוד בתוקפו עשר שנים מיום פרסומו; השר ידווח לוועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, ב-1 במרס בכל

שנה, על אופן ועל מידת שילובם ועל היקף העסקתם של אנשים עם מוגבלות כמשתקמים במקומות תעסוקה רגילים.

תוספת ראשונה

(סעיפים 2(ג) ו-1(ה) ו-3(ב))

דרגות יכולת תעסוקה וגמול תעסוקה

1. משתקם יהיה זכאי לגמול תעסוקה שלא יפחת מהשיעורים שלהלן לפי הערכת יכולת התעסוקה, בהתאם להיקף המשרה שבה הוא מועסק:

(א) משתקם בתעסוקה במשרה מלאה עם יכולת תעסוקה בשיעור העולה על אחוז אחד ואינו עולה על 10 אחוזים מיכולת עבודה רגילה באותו תפקיד ובאותו מקום תעסוקה - סכום השווה ל-10 אחוזים משכר מינימום כהגדרתו בחוק שכר מינימום;

(ב) משתקם בתעסוקה במשרה מלאה עם יכולת תעסוקה בשיעור שיעור העולה על 10 אחוזים ואינו עולה על 19 אחוזים מיכולת עבודה רגילה באותו תפקיד ובאותו מקום תעסוקה - סכום השווה ל-19% משכר מינימום כהגדרתו בחוק שכר מינימום.

2. משתקם המועסק בתעסוקה חודשית ונעדר מהתעסוקה, יהיה זכאי לגמול תעסוקה ששיעורו לא יפחת מהשיעורים האמורים בפרט 1 להלן בניכוי חלק יחסי לזמן היעדרותו, ואולם אין בכך כדי לגרוע מזכותו לפי פרטים 1 ו-2 לתוספת השניה.

3. גמול תעסוקה המשתלם למשתקם שלא מועסק על בסיס חודשי או על בסיס שעות, לא יפחת מהשיעורים האמורים בפרט 1.

תוספת שניה

(סעיף 2(ב))

זכויות משתקם

1. (א) (1) משתקם בתעסוקה במשרה מלאה זכאי לימי חופשה בתשלום לכל שנת תעסוקה, לפי החישוב הזה:

(א) בעד כל אחת מארבע השנים הראשונות - 14 ימים;

(ב) בעד השנה החמישית - 16 ימים;

(ג) בעד השנה השישית - 18 ימים;

(ד) בעד השנה השביעית - 21 ימים;

(ה) בעד השנה השמינית ואילך - יום נוסף לכל שנת תעסוקה עד לחופשה של 28 ימים;

זכויותיו של משתקם המועסק במשרה חלקית, או בחלק מהשנה, יחושבו באופן יחסי; לעניין סעיף קטן זה, "שנה" - שנה שבה הועסק משתקם 200 ימים לפחות; משתקם שהועסק פחות מ-200 ימים - יהיה מספר ימי החופשה חלק יחסי ממספר הימים כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ה), כיחס מספר ימי התעסוקה בפועל אל המספר 200, ובלבד שחלק של יום חופשה לא יבוא במניין.

(2) נוסף על האמור בפסקה (1), זכאי משתקם לתשעה ימי חגים בתשלום שיקללו לגבי משתקם שהוא יהודי - את מועדי ישראל כמשמעותם בסעיף 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, ואת יום העצמאות, ולגבי משתקם שאינו יהודי - את מועדי ישראל או את חגי עדתו כמשמעותם בסעיף האמור, לפי בחירתו, ואת יום העצמאות.

(3) התשלום ליום חופשה או ליום חג יהיה כגובה הגמול שהיה זכאי לו משתקם בעבור יום תעסוקה.

(ב) משתקם זכאי לזכויות ככל שהיו ניתנות לו אילו היה עובד, לעניין היעדרות בתשלום מתעסוקה ביום בחירות לפי

סעיף 10 לחוק-סוד: הכנסת, ביום הזכרון לחללי מערכות ישראל לפי סעיף 4 לחוק יום הזכרון לחללי מערכות ישראל, התשכ"ג-1963, וביום ירושלים לפי סעיף 1 לחוק יום ירושלים, התשנ"ח-1998.

2. משתקם בתעסוקה במשרה מלאה זכאי לימי היעדרות בתשלום בשל מחלתו; תקופת הזכאות תהיה של יום וחצי לכל חודש תעסוקה מלא שהמשתקם היה מועסק בו באותו מקום תעסוקה, ולא יותר מ-90 ימים; התשלום ליום מחלה יהיה שווה לגמול התעסוקה שהמשתקם זכאי לו בעבור יום תעסוקה.

3. (א) משך יום תעסוקה של משתקם לא יעלה על 8 שעות וחצי ליום והיקף חודש תעסוקה לא יעלה על 186 שעות בחודש.

(ב) משתקם יהיה זכאי להפסקה בת חצי שעה במהלך יום התעסוקה.

(ג) לא יועסק משתקם אלא אם כן ניתנה לו, בין יום תעסוקה אחד למשנהו, הפסקה בת 10 שעות לפחות.

(ד) במקום תעסוקה שעובדים בו במשמרות, לא יועסק משתקם בלילה יותר משבוע אחד בתוך שלושה שבועות; לעניין זה, "לילה" - פרק הזמן שבין 22:00 ל-06:00.

(ה) משתקם לא יועסק במנוחה השבועית כמשמעותה בסעיף 7 לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951.

4. לעניין תוספת זו והתוספת הראשונה ועל אף האמור בפרט 3, חישוב היקף המשרה של משתקם ייעשה לפי 6 שעות תעסוקה ליום, ו-132 שעות תעסוקה לחודש, ומשרה שהיקפה בין 132 ל-186 שעות לחודש תיחשב למשרה מלאה; זכויותיו של משתקם המועסק פחות מ-132 שעות יחושבו באופן יחסי למשרה מלאה בת 132 שעות.

5. משתקם זכאי להחזר הוצאות נסיעה ככל שהיה זכאי להן אילו היה עובדו של המעסיק, ובלבד שסכום החזר לא יעלה על סכום החזר הוצאות נסיעה לעובד הקבוע בצו הרחבה שניתן לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, לעניין השתתפות המעביר בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה.

6. משתקמת לא תועסק בתעסוקה למשך 14 שבועות מיום שילדה.

7. מעסיק ימסור למשתקם, בתחילת העסקתו, הודעה המפרטת את תנאי התעסוקה, לרבות תאריך תחילת התעסוקה, מהות התעסוקה, זהות הממונה, שיעור גמול התעסוקה ומועדי התשלום, זכויות שיקבל בשל התעסוקה, לרבות ימי חופשה וימי היעדרות בתשלום, וכל פרט מהותי אחר הנוגע לתעסוקה.

אהוד

אולמרט

אליהו ישי

ראש

הממשלה

שר

התעשייה

המסחר
והתעסוקה
שמעון פרס

דליה איציק

נשיא המדינה

יושבת ראש
הכנסת

[1]. ס"ח 2109, התשס"ז (8.8.2007), עמ' 450. הצ"ח - כנסת 143, התשס"ז, עמ' 140.

תיקונים: ק"ת 6844, התש"ע (29.12.2009), עמ' 364;

ס"ח 2374, התשע"ב (2.8.2012), עמ' 592. הצ"ח - ממשלה 707, התשע"ב, עמ' 1164.

[2]. סמכויות שר הכלכלה והתעשייה (מקודם: שר התעשייה המסחר והתעסוקה) הועברו לשר הרווחה והשירותים החברתיים

(י"פ 7394, התשע"ז, עמ' 1312).

//